

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 36

Fylke: *Vore of Romsdal*

Tilleggsspørsmålnr. 1

Herad: *Sande*Emne: *Gelsing Fagter og kaffert*Bygdelag: *Sandoy*Oppskr. av: *Berhard Bringsvaer*Gard: *Liene i Sandshamn*(adresse): *Sandshamn*

G.nr. 73 Br.nr. 20

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Etter mitt og andre si røynsle*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- 1 Ja, her alltid vore vist med eit rikk. Nei med
ei riste på hændet!
- 2 For i fida helste ein, på ske ein møtte, enten ein
kjende di eller ei. No helser ein kvaft nokke på
nokon ein møtte, især brukar ungdommen ikkje å helse!
- 3 Det var, sovidt eg veit inga forskjil, på kven som
skulde helse, det var den som først kom til.
- 4 Um no gann se ein God man, sinen Godsg, og
sin kvelden Godkveld.
- 5 Når ein møtte Presten eller andre embetsmenn, lette
ein alltid på hatten. Men når ein treffe bygde-
folk, brukte ein ikkje å ta hatten eller tve av!
Likeins embetsmenn, eller storbunde, var det so
stor respekt av, at di tok hatten av!
- 6 Nei, her kje høyrst at det tydde noko, at folk tok
hatten mellom hundene, men eg trurser at folk
gjorde det!
- 7 Nei, her kje høyrst nokon slags forskjil i so måte!
- 8 Jau, når ein kom på vitjing, helstet ein oppi
handa, oksoborne, varst helse velkomne!
- 9 Ja, det varst bruket, og er bruket endå, og klappa
folk på okole, som uttrykk for venskap!
- 10 Har høyrst, at di blotte hovud, når ^{ein} høyrde kyrkj-
klokke, men ingen brukar det no. På åkeren her
det same, og vore bruket, både av kvinner og manne
Kvinner bøyge hændet. No er dette ikkje bruket!

- 11 Kötta ein Likferd, var det skjikk, å feke hve av og stå med bert hant. Kötta ein brüsfylje stansa ein, men tok hje hve av.
- 12 Nei her hje höyrt, at folk helste på hverken dyr, eller andre ting!
- 13 Dea tidleg om morgonen, og utover formiddagen, se ein Gomom, eller Mann. Utover ettermiddagen, vart det sagt God dag. Um kvelden, se dei God kveld. Det folk ved middagsbordet, se dei God Middag. När dei folet hüsset om kvelden, vart det sagt God natt!
- 14 No er det skikk, å seije Mann heile dagen, litte kykte især eldre folk, var gal helsing, og hövde lite for vituge folk.
- 15 Ein svare, på same måte, som helsinga var. Men det hendt at eldre folk sa, när folk helste Godmann. So se dei, ja, Gomom midt på dagen!!
- 16 Ja no seije dei Godmann heile dagen!
- 17 Ja, dei sa, Guds fred. Endå er det i brukt å seije. Sique arbeidet. Sique Skrevet. Sique Kvile. Sique laget Sique Maten. Sique Spiss!
- 18 Dei svare, Takk, og du det same, eller. Du likeris.
- 19 Nei, her tok ikkje opatt helsinga, inne uten at her krefte kome, eller hüsset folk inne, di tok her opatt helsinga!
- 20 Som vartleg helsing, när ein krefte ein mann!
- 21 Yelder tidet bruket di ikkje å banke på döie, men no i mange år, her det var skjikk og brukt, å banke på döie.
- 22 Dei sa. Kom inn, eller Stig på! Ofte ga dei vink, til hverandre, som inne var
- 23 Ja dei vart stände ved döie, til dei bad her seije seg.
- 24 Det var brukt å fe hatten av seg, när ein kom inn for döie!
- 25 Gje so vel, å seije du far seije.
- 26 Nei det var ingen skjilnad på hvem som kom inn!
- 27 Dei spurde. Er det fremmedfolk, som er ute og fær!
- 28 Nei det var ingen skjilnad på folket som kom. Jæn eg har höyrt, at kome i hüsset tükke av stolen, med forkleet sit!

- 29 Var det inbedne gjestar, gjikk ein gjerne ut på kjepp
og tok imot gjestarn, og helse diin velkomme!
- 30 Når vitjefolk reiste, bad dei vel live, og takk for seg,
og lime se velbekomme, og kom snart att!
- 31 Du sa. Farvel og takk for meg. ^(a) Herfars takk og
farvel. (b) Farvel, evigt farvel. Vi møtest i himlen!
- 32 Je det hende seg, når ein reist ei lang reise, so
omfavne ein kvarandre, og kyste kvarandre!
- 33 Det var, helst kvinnes som kyste kvarandre til
avskjed, eller møttast etter lang reise!
- 34 Nei her kje høyst om anne, enn at dei kyste kvarandre!
- 35 Nei dette i kysse på hende, her vore lite brukt her!
- 36 Det var som ei kjærleiks bevisning, til ein kjær
ven eller slektning det var brukt!
- 37 Nei det her kje vore brukt, i kysse på hende her!
- 38 Du sejer. Få ein Tysse med deg!
- 39 Je det her vore mykje mors, som her vore heldt med
borne, at ein skulle byte nase med deim!
- 40 Prytte nase med borne gjorde, både foreldre og vunde
og fleghvingar.
- 41 Nei i stede nase på borne, her kje vore brukt her!
- 42 Nei dette, med Kjake mot Kjake, se kje brukt her,
iallfall, so at alle se det!
- 43 Det måtte vore, berre millom foreldre og born, slukt
var brukt!
- 44 Til lücke, vart brukt i mange høve, i seinare
tid, brukt som erstatning for ordet Gratulerar. For
i tida var det brukt, med anne, når ein kom frå Akker-
bordet, ynskete dei kvarandre til lücke og sale!
- 45 Du sa God Jul. Godt Nyår. Godt Pinse og Påske.
Barnfødsel. Teulooving og Bryllup, se dei Gratulerar
eller Til lücke!
- 46 Ved Dødsfall, se du. Vi føler med dykt i soega, eller
i seinare tid Kondolansar!

47 Dei se Hjortelig felle! Tusin felle, Ni best felle
og det altid op i hende.

48 Ved graafsted, brücker ein endä ut mat mat, när
folk hjem at fäa kyokje, og dei her ofte, ee det ein
av lütslyden, som felleer fäa svöde, og lütslyden
for kus dei har vor, for svöde, ofte vert det felle
när svöde vert boru ut av heimen.

49 Uanvyrduet synte ein ved ä sin ryggen, til
vedkomande, og itekje svare eit ord. Kvinnfolk
brücker ofte, ä lette på støkken, ät vedkomande,
eller klappe seg på bakken

50 Folk seigje jännes du. Til gamle, eller slike
som ein har vyrduet for, brücker ein ä seigje,
De, eller dotte

51 Nei for du eller de, brücker ein itekje her eller ho!
Men brücker, han og ho eller, på mann og
kvinne! Til heggeliste

Emne 36 A 1 Ja det var ymse hødingar til dei som vart seint!
1 Dei hedde noko, dei kalle Plättkallen, eller Skivekallen
Det hende at dei lake ein figur av Hög og Helm, og kaste
burt i skum, eller graset ät grannen, for at han var sein
2 Ni noko pålar eller slukt, i helgare, her kje vor brukt her. ^{med vinne!}
3 Nei dette, med fulemoro og Skoj, kjemmer eg
itekje til!
4 Folk måtte itekje gå ut i fuledag, men om noka
gjorde det, her eg itekje høyrat noka namn på slike!
5 Her kje høyrat noka sers om, ein itekje fekk noko
mykt til ful!
6 Ni noko ikemenn, som her er nemt, kjemmer
eg itekje til!